

**VÝSLEDKY 30. ROČNÍKU
PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
DIVADELNÍ KOJETÍN 2024**

CENA A NOMINACE NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2024: Studio Divadla Haná Vyškov s inscenací Zařídil to Povondra (Válka s mloky)

ČESTNÉ UZNÁNÍ A DOPORUČENÍ NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2024: Divadelní soubor Smotaná hadice Křenovice s inscenací Tři holky jako květ

ČESTNÉ UZNÁNÍ A DOPORUČENÍ NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2024 Morkovští ochotníci s inscenací Marie, dcera Kajetánova

CENA DIVÁKA Studio Divadla Haná Vyškov za inscenaci Zařídil to Povondra (Válka s mloky)

CENY:

- **Cena Anetě Klvaňové** za roli Anny Vrbičkové v inscenaci Upokojenkyně DS J. K. Tyl Brodek u Přerova
- **Cena Ludmile Binderové** za roli Marie Ptáčkové v inscenaci Upokojenkyně DS J. K. Tyl Brodek u Přerova
- **Cena Haně Svačinové** za režijní vedení hereček v inscenaci Tři holky jako květ Smotané hadice Křenovice
- **Cena Emilii Vránové** za roli Emily v inscenaci Tři holky jako květ Smotané hadice Křenovice
- **Cena Martině Večerkové** za roli Laury v inscenaci Tři holky jako květ Smotané hadice Křenovice
- **Cena Alici Ohlidalové** za roli Alice v inscenaci Tři holky jako květ Smotané hadice Křenovice
- **Cena Romanovi Uwe Juráňovi** za roli Kandidáta ve stejnojmenné inscenaci Divadelního studia Viktorka Holešov
- **Cena Sestavovatelce Marii Tesař** za spolupráci s dramaturgyní Marií Tesař, režisérkou Marií Tesař, scénografkou Marií Tesař a autorkou kostýmů Marií Tesař v inscenaci Marie, dcera Kajetánova Morkovských ochotníků (za hudební doprovod ne!)
- **Cena Divadlu Dostavník Přerov** za hereckou souhru v inscenaci Není co skrývat
- **Cena Marku Šudomovi** za režii a výpravu inscenace Není co skrývat Divadla Dostavník Přerov
- **Cena Přemyslu Hniličkovi a Tomáši Dorazilovi** za dramaturgii Čapkovy Války s mloky pro inscenaci Zařídil to Povondra Studia Divadla Haná Vyškov
- **Cena Tomáši Dorazilovi** za režii inscenace Zařídil to Povondra (Válka s mloky) Studia Divadla Haná Vyškov

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

- **Čestné uznání Zdence Kulové** za herecký výkon v inscenaci Mariáš života DS Kroměříž
  - **Čestné uznání Honzovi Raclavskému** za herecký výkon v inscenaci Mariáš života DS Kroměříž
  - **Čestné uznání Studiu SEN Olomouc** za autorský přístup v inscenaci Vichřice v domě číslo 11
  - **Čestné uznání Zuzaně Klusalové** za roli Marie Tylové v inscenaci Marie, dcera Kajetánova Morkovských ochotníků
  - **Čestné uznání Petru Škrabalovi** za pěvce Horsta Bucholze a Karla Stárka v inscenaci Marie, dcera Kajetánova Morkovských ochotníků
  - **Čestné uznání Alexandru Novákovi** za roli Povondry v inscenaci Zařídil to Povondra (Válka s mloky) Studia Divadla Haná Vyškov
  - **Čestné uznání Přemyslu Hniličkovi** za roli Van Tocha v inscenaci Zařídil to Povondra (Válka s mloky) Studia Divadla Haná Vyškov
  - **Čestné uznání Souboru Dohráli jsme Uherské Hradiště** za pohybovou nápaditost v inscenaci Jeppe
-

Nominace do programu Divadelního Pikniku Volyně 2024

Studio Divadla Haná Vyškov – Karel Čapek, Tomáš Dorazil, Přemysl Hnilička: Zařídil do Povondra (Válka s mloky), režie Tomáš Dorazil

Loni získal nominaci do programu Divadelního Pikniku Volyně první díl Čapkovské utopistické tetralogie, kterou průběžně připravuje Studio Divadla Haná Vyškov. Krakatit byl mimořádným zážitkem, bohužel z důvodu zaneprázdněnosti účinkujících se ve Volyni neobjevil. Letos jsme viděli Válku s mloky, a to pod názvem Zařídil to Povondra, v dramatinizaci Přemysla Hniličky a režiséra Tomáše Dorazila, ve výpravě Denisy Šlesingrové a s hudbou Pavla Čeňka Vaculíka. Byli jsme svědky promyšlené, sugestivní inscenace s aktuálním tématem, komplexně zvládnutou ve všech složkách a s vyrovnanými hereckými výkony. Je znát, že vychází z dlouhodobého přemýšlení o čapkovských motivech a tématech a o vztahu díla Karla Čapka k současnosti. Mírně problematický je vyprávěcí princip (oproti loňskému Krakatitu jsou „Mloci“ více literární) a ne úplná důslednost ve stylizaci postav. Debata po představení byla nicméně dlouhá a tvůrčí, diváci kvitovali téma a jeho mrazivé zobrazení a zjevně všechny bavilo přemýšlet o doladění drobností a dalších možnostech (např. hudby).

Byla udělena čestná uznání Alexandru Novákovi za roli Povondry a Přemyslu Hniličkovi za roli Van Tocha, ceny Přemyslu Hniličkovi a Tomáši Dorazilovi za dramatinizaci, Tomáši Dorazilovi za režii a Studiu Divadla Haná Vyškov za inscenaci. Inscenace dále získala Cenu diváka a nominaci do programu Divadelního Pikniku Volyně.

Petra Richter Kohutová

Čapkovská Válka s mloky je utopií. Postupná proměna vztahu lidí ke křehkým mořským tvorečkám, kteří zprvu s pokorou a oddaností sbírají pouze perly na dně mořském a jako pozornost je předávají lidem, a následná krutá a prudká proměna vztahu mloků k lidem, je však pro Čapka jednoznačně metaforická. Žurnalistická forma románu opírajícího se o články o mlocích, hovoří jasně o tom, že v tom vzájemném vztahu Čapek demaskuje nebezpečí kolonialismu, který se může vymknout, když na původní obyvatelstvo nadřazeně nahlížíme pouze jako na výhodnou pracovní sílu, rozpínavou globalizaci, která z posedlosti kapitálem dává příležitost soustředit moc do několika firem... Možná nepřímo hovoří také o soumraku bílého muže (tak nazval svou knihu o krizi západní civilizace Benjamin Kuras), hovoří o tom, jak se proti lidstvu může otočit jeho potřeba využívat cizí území k zisku kvůli nerostným surovinám, hovoří o silné populační explozi do té doby nevyspělých národů, kteří se pak budou domáhat potřeby expanze do zbytku světa, hovoří i o nevyzpytatelném klimatu... O zrodu nacionalistické rozpínavosti, rasové nadřazenosti. To vše se nyní děje, to vše je dnes bohužel tak nesmírně aktuální.

Ve vyškovské inscenaci nikdy neuvidíme mloky. Jsou sice popisováni, podrobeni zkoumání, ale nikdy je nevidíme. Je to důmyslné a velmi chytré řešení, protože dosazování výše zmíněných témat, skrytých v metafoře Války s mloky, nebrání žádné pohádkové či jinak neohrabané zkonkretizování podoby mloků.

Přemysl Hnilička se ve své dramatinizaci snaží výrazně uchovávat řekněme žurnalistický ráz Čapkovy prózy. Přistupuje k Čapkovu s pietou, zachovává často i jazyk postav, zejména v postavě českého mořského dobrodruha Van Tocha, který jako první objeví inteligenci mloků a kterého pak sám na jevišti s hravou nonšalancí ztvárňuje. Podstatným průvodcem příběhu je souboj dvou novinářů – bulvárního a toho druhého, řekněme veřejnoprávního. Oba dva (trochu forbnově jako V W) o světové senzaci zvané mloci chtějí referovat po svém. Titulní postavou je ovšem pan Povondra, malý český človíček, vrátný ve firmě, který pustí Van Tocha k ambicióznímu podnikateli Bondymu. Povondra intenzivně sbírá všechny dostupné články o mlocích. Je totiž přesvědčen, že právě on doslova otevřel dveře k proměně starého světa v nový. Povondra na konci dočká se vnitřního pocitu viny, když se onen nový svět hrouť do zkázy.

V hereckém souboru je patrná vědomá snaha o jistý druh herecké stylizace (byť nejednotné) na všech úrovních, od až prvorepublikového hereckví Huga Haase, které se promítá v hereckém ztvárnění pana Povondry v podání Alexandra Nováka, již zmiňovaného žoviálně bodrého Van Tocha Přemysla Hniličky, okázale teatrální herečky (Denisa Šlesingerová), Profesorky Petry Šarhanové nebo odměřené madam Volavky ve stylizaci a la Ester Kočíčková (Ivana Šmelová). Hra se stylizací se vzhledem k v množství ztvárněných postav zdá být šťastným řešením, ovšem není vždy zcela důsledná, ne každý z herců jí vládne suverénně. Podstatnější je však to, aby zvolená stylizace neodtahovala pozornost od základní situace, kterou postavy na jevišti řeší. V těch okamžicích totiž ztrácí hra na dramatickosti a proměňuje se ve sled tu lépe, tu hůře vizualizovaných nových faktů o mlocích. Inscenace je silná v těch okamžicích, kdy fakta dramaticky posouvají děj a nové informace o mlocích nastolují další možné překážky či otázky do budoucna.

Přes veškerou aktuálnost a dobré herecké výkony inscenaci hrozí, že se promění v jakýsi strnulý monolitický tvar, v němž proměny nálad a atmosfér nejsou tak výrazné jako pestrost situací, které se v

inscenaci odehrávají. Proto se úvahy točily také kolem možnosti využití hudby, jež by mohla pomoci mnohem výrazněji pracovat se změnou atmosféry.

Vyznění inscenace na rozdíl od Čapka nevyznívá optimisticky. Mloci (přesněji řečeno lidé, kteří se postavili do jejich čela jako do vedení stáda ovcí) si náhle uzurpují právo na pevninu a vytlačují tak člověka z povrchu zemského. Válka je na spadnutí, diplomatická jednání tlačí člověka do patové situace. Šťastné východisko v nedohlednu... Utopie se stává dystopií.

Režisér Tomáš Dorazil uvádí inscenaci Zařídil to Povondra jako druhý díl zamýšlené čapkovské tetralogie. Nesetkal jsem se ještě v žádném amatérském divadle s takto koncepční, dlouhodobou dramaturgií. Je to obdivuhodné. Obraz světa, jak jej vidí Čapek i Dorazil se svým týmem, se sklenutím všech čtyř inscenací stane jednou mimořádnou událostí na poli amatérského divadla. Věřme, že se tetralogie podaří v celém rozsahu.

Vladimír Fekar

p.s. Mimochodem – hodně by mě bavilo, kdyby byly ve Volyni uvedeny obě inscenace, Krakatit i Válka s mlouky. Petra Richter Kohutová

Doporučení do programu Divadelního Pikniku Volyně 2024

DS Smotaná hadice Křenovice – Elaine Murphy: Tři holky jako květ, režie Hana Svačinová

Inscenace několikanásobně oceněného debutu irské dramatičky Elaine Murphyové stojí na dvou základních stavebních kamenech. Na textu hry, ve kterém se autorce podařilo udržet si odstup od sentimentality až přeslazenosti, a dostat do něj potřebnou dávku nezbytné sebeironie. A na hereckých schopnostech představitelky tří hlavních a jediných rolí.

Text je převeden do českého prostředí, dámy změnilly původní jména postav na česká (pravděpodobně jim to pomohlo přijmout je beze zbytku za vlastní) a používají z českého prostředí vyplývající vtipná přirovnání. Alici Ohlidalové věříme, že je jí devatenáct let a vývojem od pubertální nesnesitelnosti do role mladé matky nás provede suverénně. Martina Večerková coby středněvěká úzkostná matka s hygienickou obsesí se postupně mění v sebevědomou ženu; je zajímavé sledovat zejména práci jejích rukou. Emilie Vránová a její Emily, která projde největší životní turbulencí, jde od zralého sebevědomí přes hluboký smutek po znovunalezení vnitřní síly. Všechny tři herečky předvádějí ukázněný a dobře promyšlený herecký výkon, se smyslem pro detail a pointování, bez velkých gest a (až na závěr, kde to tu a tam „uteklo“) bez patosu. Všechny tři dámy obdržely cenu za herecký výkon.

Důležitá je citlivá režijní práce Hany Svačinové (i ta získala cenu, ovšem za režii, pochopitelně); dokázala se svými kolegyněmi text přečíst, vyložit a jeho smysl, jakož i oblouk všech tří postav podpořit nabídkou minimalistického jevištního jednání – a hlavně udržet inscenaci v (relativně) věcné rovině. Křenovické dámy vědomě rezignovaly na princip stand up comedy, který byl patrný v inscenaci Divadla na Fidlovačce... Minimalistické jsou i scénografické prostředky (polštářky a dřevěný věšák jako zástupci postav, které se v ději objevují). Stínohra, použitá pro předěly mezi jednotlivými vstupy, není nic objevného, ale celku víceméně dobře slouží.

Soubor Smotaná hadice zraje. První inscenací Křenovických bylo v roce 2008 Rozpalme to, má panenka, kde čistě dámský soubor (složený z členek místní hasičské jednoty) nabídl fortelnou a v mnoha ohledech autentickou jevištní verzi Formanova filmu. Postupně řady divadelního souboru řídily, v Křenovicích se začaly soustředit na komornější projekty – a od Klimáčkova Nízkoúčného života a Královen Vencla a Doleželové (obojí získalo doporučení do programu KDP ve Vysokém nad Jizerou, ani jedno nebylo proměněno) urazily ke Třem holkám jako květ kus cesty. Jinými slovy – řemeslo se lepší, autenticita zůstává.

Doporučení do programu Divadelního Pikniku Volyně 2024

Morkovičtí ochotníci – Marie Tesař: Marie, dcera Kajetánova, režie Marie Tesař

Neexistující Marie Tesař je jako vždy podepsána pod inscenací Morkovských ochotníků Marie, dcera Kajetánova o životě a době dcery Josefa Kajetána Tyla, která je pohřbena na hřbitově v Morkovicích. Jevištní mystifikační dokudrama cimrmanovského či přesněji montypythonského střihu je postaveno na hravosti všech zúčastněných, obsahově na žonglování s fakty z doby/ o době národního obrození a jeho lidech, stylově na hranici trapna. Vše se děje ve jménu konfliktu českého a německého, Marie Tylová komentuje své narození, které je zároveň zrozením představení, tu a tam nevíme, čím sen je který výstup (Tylův? Jiříkův? divákův?) a zda je mládenec slepý či blinde, hrabání sena (tzv. „Tylova konstanta“) je základním českým dědictvím a součástí obrozeneckých produkcí, aby nakonec vyústilo

do výkřiku „té kasy se nevzdám!“, herci přecházejí z postavy do postavy a jsou schopni je zkratkou charakterizovat...

Jak napsal porotní kolega Vladimír Fekar v recenzi s názvem Kterak Marie Tesař porodila Marii Tylovou: „V této hře Marie Tesař rozhodla chytati se zábavnou formou mnoho zajíců. Obvykle chytati mnoho zajíců jest považováno za cosi špatného, autorsky neohrabaného, v lepším případě dostávalo chytání mnoha zajíců nálepkou postmoderní. Ne tak u Marie Tesař, jež jest jakýmsi žonglérem textovým i inscenačním, jež snoubí rafinovaně zábavné s vážným, edukativní s montypythonovským nebo až s takřka dadaistickým humorem, fakta historická a dokumentárnost s ryzí mystifikací... jest provazochodcem na tenkém laně, neb Marie Tesař ví, že svět jejího myšlení divadelního nemusí býti pro každého. Nebo snad skutečně postmoderní autorkou jest? Jsme jako v Jiříkově vidění mnohdy a nechceme-li býti zaslepeni jako slepý mládenec, musíme uznati, že Marie Tesař motivy textové i výtvarné, aluze i citace hravě rozvíjí.

Osud Marie Tylové a kočovného divadla, v němž osudem bylo jí dáno celý svůj život pobývati, nabídl souboru několik témat. V první řadě divadlo (ochotnické zvláště) jest tématem jako takové. V divadle samotném pak zajímá se tím, jak důležitá jest improvizace coby záchranné lano celého divadla. (Muškův soubor uplatniti ji musí při uvedení hry Slepý mládenec). Vztah češství a německví, v době Rakouska-Uherska otázka navýsost aktuální, jest zde traktován tak, že si autorka dělá legraci ze stereotypů spjatých s Čechy i Němci. Doveden pak jest tento motiv při inscenování hry Slepý mládenec až k ironickému smíření mezi Čechy a Němci. A pak jest tu titulní postava Marie Tylové, dcery Kajetánovy samotné. Ona nahlíží život svůj takřka zprvopočátku jen jako divák, jenž se stává jakýmsi zpovědníkem, pak již, po smrti svého otce Kajetána coby zralá žena vstoupí do divadelního světa a zarputile bojuje za české divadlo. Marii Tylové pak patří i závěrečná tečka celé inscenace, když s motivem smrti těší se na cestu na Moravu a do Morkovic, kde ji však čeká krutá, v inscenaci však již nezobrazená smrt. ... Ač herectví souboru jest poněkud stylově nevyrovnané, přesto záměr vedení herců jest patrný: zejména Petr Škrabal nejen jako hrabě Buchholz ukazuje, jak formálně přistupovati chtěli k postavám a situacím, totiž s jistou dávkou stylizace a nadsázky, s odvahou pohybovati se na hraně trapnosti, v situacích vážných zase mísit patosu s humorem...

Klíčová slova pro hru Marie Tesař, jak ji zformuloval mluvčí souboru a blízký přítel Marie Tesař Petr Škrabal v diskusi? Pobavit, poučit, a předložit vizuální krásu. Och, jak odvážná vize sebevědomé dámy a svérázného divadelního souboru.“

Jde o promyšlený, zároveň o interpretačně náročný tvar, kterému by slušel zřetelnější klíč. Marie, dcera Kajetánova Morkovských ochotníků získala kromě několika cen pro Marii Tesař také čestné uznání za inscenaci a doporučení do programu Divadelního Pikniku Volyně 2024.